

Mladi se žele oduprijeti liberalizmu

■ **Božidar Nagy**

Prvi hrvatsko-slovenski katolički đački sastanak

"Ako ne znaš tko si, doći će drugi pa će ti reći da budeš ono što on bude htio!"

I. Petričević

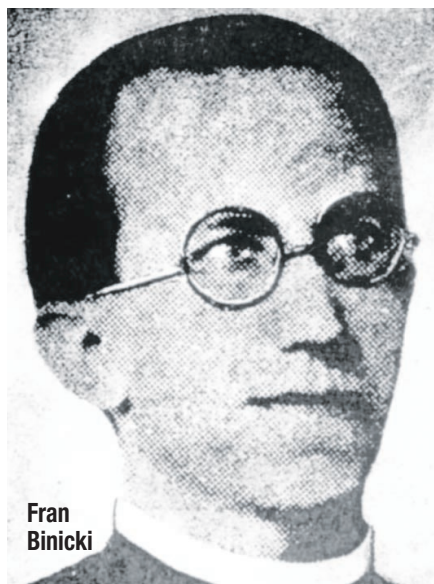
Drugi sastanak hrvatske katoličke mladeži održan od 4. do 6. kolovoza 1907. u Zagrebu bio je veliki događaj za Crkvu u Hrvata u okviru Hrvatskog katoličkog pokreta. Sastanak je okupio oko 400 mladih sudionika od kojih je jedan dio došao iz Slovenije pa se taj sastanak nazivao i Prvi hrvatsko-slovenski katolički đački sastanak. Iznenaduje da su sastanak organizirali sami mladi bez izravnog sudjelovanja crkvene hijerarhije. Glavnu organizaciju sastanka vodili su člarni društva Domagoj i zagrebački bogoslovi udruženja Zbora duhovne mladeži. Sve sudionike i mlade katolike Hrvate i katolike Slovence ujedinila je jedna jedina ideja: oduprijeti se liberalizmu koji je prodirao kako u hrvatske tako i u slovenske krajeve. Stoga je na sastanku razmatrana situacija u društvu i donesene su konkretne odluke i smjernice za djelovanje.

Časopis za hrvatsku katoličku mladež Luč kroz cijelo godišće 1907./1908. u svakom broju donosio je prikaz sastanka, pojedina važnija predavanja, te zapisnike sa sjednica i samu diskusiju. Čitajući te materijale ostajemo zavidljeni kolika je bila svijest kod tih mladih katolika da na temeljima kršćanske tradicije svoga naroda, te svojih osobnih vjerskih uvjerenja porade za spas naroda i očuvanje vjere i moralnih vrijednosti.

Od brojnih pozdrava koji su stigli na sastanak, a od kojih smo neke objavili u prethodnim brojevima ovoga lista, svratili bismo posebnu pozornost na jedan pozdrav što ga je u obliku duge pjesme uputio sudionicima sastanka prof. dr. Fran Binički pod naslovom Pozdrav hrvatsko-slovenskom đaštvu 3. kolovoza 1907. U prvom dijelu pjesme dr. Binički ukratko se osvrće na tragičnu hrvatsku povijest ispunjenu brojnim stradanjima. U ovom sastanku mladih katolika međutim vidi novu nadu i novu zoru. Spominjući aktualno stanje kad su neki Hrvati izdali svoju prošlost i zaplovili liberalnim vodama dr. Binički u nastavku svoje pjesme ovako piše:

"Iznad groblja mučeničkog, iz junačkog iz pepela

Izmiliše odmetnici, kleta rulja Kajinova

Fran Binički

što se stide svog imena i hrvatskog starog kova,

Zator snuju svojoj majci, trgajući joj krst sa čela.

Al' gle, zlatna zora bljeska: sakuplja se četa smjela,

Križ joj resi snažne grudi, na čelu joj križ se smije, ...

Da ste zdravo, vjerni sinci domovine potištene,

Nado njena, osvetnici povrijeđene časti njene!

Naprijed braćo, na rad sveti, na boj za križ i domaju!

Gle već zlatna zora zori, kraj je starog bijedi, vaju, Hrvatska se majka diže u novome divnom sjaju.

Naprijed, braćo, nek ne jenja sveti plam vam ni pregnuće,

Hrvatskoj nam dragoj majci pripravljajte uskrnuće. (Luč, br. 2, 1907., str. 78-79)

Dr. Fran Binički (1875.-1945.) bio je svećenik, hrvatski povjesničar, filozof, katolički pisac, esejist, pjesnik, poliglot, prevoditelj s više svjetskih jezika, istaknuti pripadnik Hrvatskog katoličkog pokreta. Rođen je u Mušaluku kraj Gospića gdje je završio gimnaziju, a bogoslovske studije u Senju gdje je i zaređen za svećenika 1899. Doktorirao je u Innsbrucku 1902. Godine 1919. postaje župnik u Širokoj Kuli, a od 1924. župnik je u Ličkom Osiku sve do smrti. U travnju 1945. nakon što su partizani zauzeli Gospić bilo je predviđeno da i on bude ubijen poput mnogih drugih nevinih Hrvata koje su partizani tih mjeseci ubijali u Gospiću i okolici. Zatvoren je bio u kaznionicu gdje je teško obolio od tifusa od čega je ubrzo umro 1. svibnja 1945.

Sastanak su organizirali mladi bez izravnog sudjelovanja crkvene hijerarhije

Prvog dana sastanka 4. kolovoza 1907. svi sudionici sakupili su se pred dvoranom Sokol odakle su u impozantnoj povorci kroz zagrebačke ulice došli u akademsku crkvu sv. Katarine u kojoj su sudjelovali na sv. misi i svečanom Zazivu Duha Svetoga (Veni sancte). Nakon sv. mise sudionici su se razdijelili: hrvatski i slovenski bogoslovi su imali predavanja u dvorani Vijenac na Kaptolu, a đači svjetovnjaci u dvorani društva Sokol, blizu HNK. Prvo predavanje za đaке svjetovnjake održao je student prava Ivan Česnik, predsjednik "Slovenske đačke zveze". Kao zaključak njegova predavanja svi su nazočni jednoglasno prihvatili ovu rezoluciju:

Slovensko i hrvatsko katoličko đaštvo izjavljuje:

1. da smatra katoličku vjeru kao voditeljicu svojega gibanja, da ostaje vjerno katoličkoj vjeri, vjeri svojih pradjedova i želi svoj život i djelovanje uskladiti prema njezinoj uzvišenoj nauci

2. da u ljubavi i radu za narod, u koju za njegova prava i njegov opstanak ustraje do kraja

3. proizašavši iz demokratskih masa gojit će marljivo demokratsku ideju, dosljedno će djelovati za nju i baviti se protiv lažne i pogubne nauke liberalizma i socijalne demokracije, a za kršćansku kulturu svojega naroda.

(Nastavlja se)